

መንፈስ ቅዱስ - ማንነቱና አገልግሎቱ

ዶክተር ጆን ኤፍ. ዋልቮርድ

Dr. John F. Walvoord

በእንግሊዝኛ ከጻፉት መጽሐፍ
በጌቱ ግዛው የተተረጎመ

ልዩ ረዳት

ትፍስህት ለማ

Published by
LAPSLEY/BROOKS FOUNDATION

Dallas, Texas --- Addis Ababa

U.S.A.

Ethiopia

1997 - 1989

መብቱ ባሕግ የተጠበቀ ነው።

All Rights Reserved

1989 (1997 እ.አ.አ.)

ይህ መጽሐፍ የተተረጎመው

“Holy Spirit”

by Dr. John F. Walvoord

ከሚለው መጽሐፍ ሲሆን

የታተመውም በደራሲው ፈቃድ ነው።

Published by

LAPSLEY/ BROOKS FOUNDATION

Dallas, Texas, USA

1997

የላፕስሊ/ብሩክስ ፋውንዴሽን

ስልክ 201464 ፖስታ 41221

አዲስ አበባ ኢትዮጵያ

Addis Ababa Ethiopia

1989

ምስጋና

ይህ የትርጉም ሥራ ዳር እንዲደርስ ሞያዊ እርዳታ በመስጠት ረገድ የተሳተፉትን ኢትዮጵያውያን በሙሉ፣ በተለይም ጽሑፉን በማረም የረዱንን አቶ ደረሰ ብሩ፣ አቶ ተሾመ ወ/ጻዲቅ፣ አቶ ዘሙይ ሐይሎም፣ አቶ አወቀ ሙሉጌታ፣ እና አቶ ሥዩም ገብረ የሱስን ከልብ እናመሰግናለን።

መቅድም

በዳላስ ቲዮሎጂካል ሰሚነሪ (Dallas Theological Seminary) ስለ መንፈስ ቅዱስ ባስተማርኩባቸው አያሌ ዓመታት ውስጥ፤ ስለ መንፈስ ቅዱስ አጥጋቢና እውነተኛ ትምህርት የሚሰጡ መጻሕፍት አለመኖራቸውን ተገንዝቤአለሁ።

የዚህ መጽሐፍ ዓላማ፤ አስፈላጊ የሆኑ ዋና ዋና እውነቶችን ሳያስቀር ስለ መንፈስ ቅዱስ ሰፊና አጠቃላይ ትምህርት ለመስጠት ነው። መጽሐፉ በውስጡ የመጽሐፍ ማውጫ፤ የጥቅስ ማውጫ፤ እና የርእስ ማውጫ ያለው በመሆኑ፤ መጽሐፉ አስፈላጊ የሆኑ አሳቦችን ያለ ችግር በአስፈላጊው ወቅት አውጥቶ ለማጥናት በሚረዳ መንገድ ቀርቧል።

የተፈለገው የቤተ ክርስቲያንን ልዩ ደንብና ወግ ለማስረዳት ሳይሆን፤ የእግዚአብሔርን ቃል ለማስተማር በመሆኑ ከ1400 የሚበልጡ የመጽሐፍ ቅዱስ ጥቅሶች ይገኙበታል። የመጽሐፉ መሠረታዊ ዓላማ አንባቢው ስለ መንፈስ ቅዱስ የተሟላ እውቀት እንዲቀስምና ከተሳሳቱ ትምሕርቶች እንዲጠበቅ ነው። በዚህ ጽሑፍ፤ የመንፈስ ቅዱስ ሥራ በብሉይ ኪዳን፤ የመንፈስ ጥምቀት፤ የመንፈስ ስጦታዎች፤ የመንፈስ ስለመዋላትና ወደፊት ስለሚሆኑ የመንፈስ ትንቢቶች የሚሉት ጉዳዮች ልዩ ትኩረት ተሰጥቷቸዋል። እነዚህ ጠቃሚ፤ ነገር ግን የተሳሳተ ግንዛቤ የተሰጣቸው ናቸው። ጸሐፊው ስለ እነዚህ ትምህርቶች በሚያጠግብ ሁኔታ የተዘጋጀ መጽሐፍ ከዚህ ቀደም አላነበበም። በዚህ መጽሐፍ ውስጥ ስለ መንፈስ ቅዱስ ከቀረበው ትምህርት ሌላ “የመንፈስ ቅዱስ መሠረታዊ ትምህርት ታሪክ” በሚለው ምዕራፍ ይህን መሠረታዊ የእምነት ትምሕርት የሚመለከቱ፤ እጅግ አስፈላጊ የሆኑ ጽሑፎችና የታሪክ ሰነዶች ተሰብስበው ማንም አንብቦ ሊረዳቸው በሚችል ሁኔታ ቀርቦዋል። ይህ መጽሐፍ አንባቢው በቤተ ክርስቲያን ታሪክ ውስጥ የተካሄዱትን ታላላቅ መንፈሳዊ እንቅስቃሴዎች እንዲረዳ ያስችለዋል።

የመጽሐፉ ዓላማ፤ በመጽሐፍ ቅዱስ እውነት ለሚያምኑ ሁሉ ስለ መንፈስ ቅዱስ ማስተማር ቢሆንም፤ የላዘብተኛ (Liberal/ሊበራል)፤ የአዲሱ-ቀጥተኛ ሃይማኖት (Neo-Orthodox/ኒዮ-ኦርቶዶክስ) እና የባርት (Barth) ሥነ-መለኮት [theology/ቲዮሎጂ] ዘመናዊ አስተያየትና አተረጓጎምንም ያሳውቃል። በዘመናዊ ሥነ-መለኮት የዘመኑን አስተሳሰብ መረዳት የመንፈስ ቅዱስ መሠረታዊ የእምነት ትምሕርት ቁልፍ ሲሆን፤ ይህ መሠረታዊ የእምነት ትምሕርትም አስፈላጊ ከሆኑት የትምሕርተ-መለኮት ክፍሎች አንዱ ነው።

ይህን መጽሐፍ ስለ እግዚአብሔር መንፈስ ማወቅ ለሚፈልጉ ሁሉ አበረከተዋለሁ።

ዶክተር ጃን ኤፍ. ዋልቮርድ

Dr. John F. Walvoord

የመጽሐፍ ማውጫ

ክፍል አንድ -- የመንፈስ ቅዱስ ተግባራት

ምዕራፍ አንድ -- የመንፈስ ቅዱስ አካላዊ ሕልውና	23
1. ባሕርያቱ አካላዊ ሕልውና እንዳለው ያረጋግጣሉ	24
2. ሥራዎቹ አካላዊ ሕልውና እንዳለው ያረጋግጣሉ	24
3. በሰብዓዊ ተውላጠ ስም መጠራቱ አካላዊ ሕልውና እንዳለው ያረጋግጥናል	25
4. መንፈስ ቅዱስ እምነታችንን የምንመሠርትበት፡ ደግሞም የምናምነው አካል ነው	26

ምዕራፍ ሁለት -- የመንፈስ ቅዱስ መለኮታዊነት	27
1. መንፈስ ቅዱስ ተለይቶ የሚታወቅባቸው መጠሪያዎች	27
◆ የመንፈስ ቅዱስ መጠሪያዎች ከሥላሴ አካላት ጋር ያላቸው ግንኙነት	29
◆ ባሕርዩን የሚገልጡ	30
◆ ሥራውን የሚገልጡ	31
2. ከእግዚአብሔር ጋር ያለው አንድነትና ግንኙነት	32
◆ ከያህዌ ጋር አንድ ስለመሆኑ	32
◆ ከአምላክ ጋር አንድ ስለመሆኑ	32
◆ መንፈስ ቅዱስ ከአብና ከወልድ ጋር ያለው ግንኙነት	33
3. የመንፈስ ቅዱስ ሠራዊት (መውጣት)	33
◆ የመንፈስ ቅዱስ መሥረፅ እርግጠኛነት	34
◆ የመንፈስ ቅዱስ ሠራዊት እርግጠኛ ስለመሆኑ	35
◆ የመሥረፅና የመገኘት (የመወሰድ) ግንኙነት	36
◆ የመንፈስ ቅዱስ ሠራዊት ከአብና ከወልድ ስለመሆኑ	36
◆ የመንፈስ ቅዱስ ሠራዊት ከሥራዎቹ ጋር ያለው ግንኙነት	37
4. የመንፈስ ቅዱስ ባሕርያት	37
5. የመንፈስ ቅዱስ ሥራዎች	38

ምዕራፍ ሦስት -- መንፈስ ቅዱስ የተገለጠባቸው አምሳያዎች	41
1. ኃይለን መልበስ	42
2. ርግብ	42

3. የመንፈሱ መያዣ	43
4. እሳት	44
5. ዘይት	45
6. ማኅተም	46
7. አገልጋይ	47
8. ውኃ	47
9. ነፋስ	48

ክፍል ሁለት -- መንፈስ ቅዱስ በብሉይ ኪዳን

ምዕራፍ አራት -- መንፈስ ቅዱስ በእግዚአብሔር

ዘላለማዊ እቅድ ውስጥ	53
1. የመንፈስ ቅዱስ ታዛዥነት	55
2. በመፍጠርና ፍጥረትን በመጠበቅ ተግባር ውስጥ ያለው ድርሻ 56	
3. የመንፈስ ቅዱስ አገልግሎት ለሁለተኛው የሥላሴ አካል	56
4. የመንፈስ ቅዱስ አገልግሎት ለቅዱሳን	57
◆ የዘላለም ሕይወት	57
◆ መገለጥ	57
◆ የመንፈስ ቅዱስ በሰው ውስጥ ማደር	58
◆ ማንኛውንም መንፈሳዊ አገልግሎት ለመስጠት የሚያስችለን መንፈስ ቅዱስ ነው	59
◆ ቅድስና	59
◆ መማለድ	59
◆ የቤተ ክርስቲያን መመሥረት	60

ምዕራፍ አምስት -- መንፈስ ቅዱስ በመፍጠር ሥራ ውስጥ

.....	62
1. የመንፈስ ቅዱስ የመፍጠር ሥራ ማረጋገጫዎች	63
◆ የተለዩ የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍሎች የሚሰጡት ማረጋገጫ	63
◆ ኤሎሂም የሚለው ስም አጠቃቀም	65
◆ በፍጥረታት መካከል መሆኑን የሚመለከት አሳብ	66
2. የመንፈስ ቅዱስ የመፍጠር ተግባር	67
◆ ፍጥረትን ሥርዓት የማስያዝ ተግባር	67
◆ ፍጥረታትን የመቅረፅ ተግባር	67
◆ ለፍጥረታት ሕይወትን የመስጠት ተግባር	68
◆ ፍጥረታት የተፈጠሩት ለእግዚአብሔር ክብር ነው	69
3. ፍጥረታትን ጠብቆ የማቆየትና የማደስ ሥራ	70

ምዕራፍ ስድስት -- መገለጥ በብሉይ ኪዳን 71

1. የመለኮታዊ መገለጥ [Revelation] ዓይነቶች	71
2. የብሉይ ኪዳን መገለጥ መጠን	71
◆ ከሙሴ በፊት የነበረ መገለጥ	72
◆ ከሙሴ እስከ ክርስቶስ ድረስ የተሰጡ መገለጦች	72
3. የብሉይ ኪዳን ነቢያት	72
◆ ከአብርሃም በፊት የተሰጠ መገለጥ	73
◆ ለአብርሃም የተሰጠ መገለጥ	73
◆ ለሙሴ የተሰጠ መገለጥ	74
◆ በዘመነ መሳፍንት የተሰጠ መገለጥ	74
◆ በቀደሙት ነገሥታት ዘመን የተሰጡ መገለጦች	75
◆ ከምርኮ በፊትና በምርኮ ወቅት የተሰጡ መገለጦች	76
◆ ምርኮ በኋላ የተሰጡ መገለጦች	76
4. መገለጥ የመንፈስ ቅዱስ ሥራ	77
◆ የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍሎች የሚሰጡት ቀጥተኛ ምስክርነት	77
◆ ቀጥተኛ ባልሆነ መንገድ የተገለጡ ምስክርነቶች	78
5. መገለጥ የተሰጠባቸው መንገዶች	79
◆ በንግግር ወይም በቃላት	79
◆ ሕልም	80
◆ ራእይ	81
◆ ተፈጥሮአዊ ባልሆነ እንቅልፍ የሚሰጡ መገለጦች	81
6. በአዲስ ኪዳን የተሰጡ መገለጦች	82
◆ በክርስቶስ በኩል የተሰጡ መገለጦች	82
◆ በአማኞች ውስጥ የተሰጠ መገለጥ	82
◆ በቅዱሳን መጻሕፍት በኩል የተሰጡ መገለጦች	82
◆ የመጨረሻዎቹን ቀናት ከግንዛቤ ውስጥ በማስገባት የተሰጡ መገለጦች	83

ምዕራፍ ሰባት -- መንፈስ ቅዱስ በእስትንፋሱ -

እግዚአብሔር ሥራ ውስጥ	84
1. የእስትንፋሱ እግዚአብሔር አስፈላጊነት	84
2. የእስትንፋሱ እግዚአብሔር ትርጉም	85
3. እስትንፋሱ እግዚአብሔር፤ የመንፈስ ቅዱስ ሥራ	87
◆ የብሉይ ኪዳን ጸሐፊዎች ምስክርነት	87
◆ የነቢያት የቋንቋ አጠቃቀም	88
◆ የቅዱሳን መጻሕፍት ርእሶች	88
◆ የክርስቶስ ምስክርነት	89
◆ የሐዋርያት ምስክርነት	89

◆ በንግግር ከተሰጡ መገለጦች ጋር ያለው ተመሳሳይነት	90
4. የእስትንፋሰ-እግዚአብሔር መጠን	91
◆ ያልታወቀው ያለፈው ጊዜ	91
◆ ታሪክ	92
◆ ሕግ	92
◆ ቃል በቃል መመዝገብ	93
◆ የአምልኮ ጽሑፎች	93
◆ ነቢያት ለነበሩበት ዘመን ይሆን ዘንድ የተናገሩት መልእክት	95
◆ ስለ ወደፊቱ የሚናገሩ ትንቢቶች	95
5. እስትንፋሰ-እግዚአብሔር በአዲስ ኪዳን	97
◆ እስትንፋሰ-እግዚአብሔር በአዲስም ሆነ በብሉይ ኪዳን ውስጥ አንድ ነው	97
◆ የአዲስ ኪዳን እስትንፋሰ-እግዚአብሔርነት በኢየሱስ ክርስቶስ ተረጋግጧል	98
◆ የአዲስ ኪዳን መጻሕፍት የእስትንፋሰ-እግዚአብሔር ሥራ መሆናቸውን ሐዋርያት ተናግረዋል	98
◆ የብሉይ ኪዳን ክፍሎች የአጠቃቀስ ሁኔታ ለእስትንፋሰ-እግዚአብሔር ማረጋገጫ ነው	99
◆ የአዲስ ኪዳን መጻሕፍት በሐዋርያት ቤተ ክርስቲያን ያገኙት ተቀባይነት	100

ምዕራፍ ስምንት -- የብሉይ ኪዳን የመንፈስ ቅዱስ

አገልግሎት ለሰው ልጅ	102
1. ለፍጥረታት ሁሉ የነበረው አገልግሎት	102
2. የኃያሉ መንፈስ ቅዱስ በሰው ውስጥ ማደር	103
◆ የብሉይ ኪዳን ካለንበት ዘመን ጋር ሲነጻጸር	103
◆ ስለ ማደሪያነት የሚናገሩ የብሉይ ኪዳን ክፍሎች	103
◆ በብሉይ ኪዳን የመንፈስ ቅዱስ በሰዎች ሕይወት ውስጥ የማደር ልዩ ባሕርያት	104
3. የመንፈስ ቅዱስ ኃጢአትን የመከልከል ሥራ	105
◆ የመጽሐፍ ቅዱስ ጥቅሶች ማስረጃነት	106
◆ ኃጢአትን ከመከልከል (ከማቀብ) ጋር የተያያዙ የመንፈስ ቅዱስ ሥራዎች	106
4. አብርሆት [Illumination] እና የአገልግሎት ብቃት	107
◆ የጥበብ ስጦታ	107
◆ የልዩ ችሎታ ስጦታ	108
◆ ያልተለመደ የሰውነት ጥንካሬ (ጉልበት) ስጦታ	108
5. የብሉይ ኪዳን ተአምራት	109

◆ የብሉይ ኪዳን ተአምራት መጠን	109
◆ መንፈስ ቅዱስ በብሉይ ኪዳን ከተፈጸሙ ተአምራት ጋር ያለው ግንኙነት	109
◆ መንፈስ ቅዱስ በአዲስ ኪዳን ከተፈጸሙ ተአምራት ጋር ያለው ግንኙነት	110

ክፍል ሦስት -- መንፈስ ቅዱስ ከክርስቶስ ጋር ያለው ግንኙነት

ምዕራፍ ዘጠኝ -- መንፈስ ቅዱስ ከክርስቶስ መወለድ ጋር ያለው ግንኙነት	115
1. የወንጌላት ባሕርይ	115
◆ የክርስቶስ በሥጋ መምጣት (ተሠገዎ)	116
◆ የሙሴ ሕግ እስከ መስቀሉ ድረስ ቀጥሏል	116
2. የመንፈስ ቅዱስ ሥራ በወንጌላት ውስጥ	116
◆ የመንፈስ ቅዱስ ሥራ መሢሐዊነት	116
◆ መንፈስ ቅዱስ በወንጌላት የነበረው ሥራ የብሉይ ኪዳንን አሠራር የተከተለ ነው	117
3. የክርስቶስ ክድንግል መወለድ	118
◆ ኢየሱስ የተፀነሰው ከመንፈስ ቅዱስ ነው	118
◆ የክርስቶስ እናት ማርያም	119
4. የኢየሱስ አፀናነስ ሁኔታ	120
◆ የክርስቶስ ሰብአዊነት የመውለድ ወይስ የመፈጠር ውጤት?	120
◆ የክርስቶስ ሰብአዊነት ያለ ኃጢአት ነውን? ወይስ እንዲሁ የተቀደሰ?	121
◆ የአዳም ኃጢአት ወደ ክርስቶስ ተላልፏል?	123
5. የክርስቶስ ሰብአዊነት	124
◆ የክርስቶስ ሰብአዊነት የተሠራባቸው ነገሮች	125
◆ ኃጢአት የሌለበት ሰብአዊ ተፈጥሮ	125
◆ ሰብአዊ ተፈጥሮው የሰው ልጅ አካላዊ ውሳኔነት ነበረው	126
◆ ክርስቶስ የዳዊት ዘር ነው	126

ምዕራፍ አሥር -- መንፈስ ቅዱስ በክርስቶስ ሕይወት ... 127

1. መንፈስ ቅዱስ በክርስቶስ የልጅነት ሕይወት	127
◆ ክርስቶስ በመንፈስ ቅዱስ የተሞላው ከተፀነሰበት ቀን ጀምሮ ነው	127

◆ የክርስቶስ ሰብአዊ ባሕርይ መንፈሳዊ ስጦታዎች በሙሉ ነበሩት	128
◆ የክርስቶስ ሰብአዊ ባሕርይ የሚያድግ ነበር	129
2. መንፈስ ቅዱስ በክርስቶስ ጥምቀት አንጻር	130
◆ ጥምቀት መንፈስ ቅዱስ ለክርስቶስ አገልግሎት መስጠት የጀመረበት ጊዜ መግለጫ አይደለም	130
◆ የመንፈስ ቅዱስ አገልግሎት አዲስ ምዕራፍ	130
◆ የሥላሴ አንድነት እንደገና መግለጡ	131
3. መንፈስ ቅዱስ በክርስቶስ የነበረበት አገልግሎት ውስጥ	131
◆ የነበረበት ስጦታ ዋና ምንጩ መንፈስ ቅዱስ ነው	131
◆ ክርስቶስ ለመስበክ በመንፈስ ቅዱስ ተቀባ	132
4. መንፈስ ቅዱስ ክርስቶስ ከፈጸማቸው ተአምራት ጋር ያለው ግንኙነት	132
◆ በመንፈስ ቅዱስ ኃይል የተደረጉ የክርስቶስ ተአምራት	133
◆ ክርስቶስ ተአምራትን በራሱ ኃይል ፈጽሟል??	133

ምዕራፍ አሥራ አንድ -- መንፈስ ቅዱስ በክርስቶስ

ሥቃይና ክብር ውስጥ	135
1. መንፈስ ቅዱስ ከክርስቶስ ሥቃይ ጋር ያለው ግንኙነት	135
◆ ክርስቶስ በምድራዊ ሕይወቱ በደረሰበት ሥቃይ ወቅት መንፈስ ቅዱስ የነበረው አገልግሎት	135
◆ ክርስቶስ በመስቀል ላይ ሲሞት በደረሰበት ሥቃይ መንፈስ ቅዱስ የሰጠው አገልግሎት	136
2. መንፈስ ቅዱስ ከክርስቶስ ትንሣኤ እና መክበር ጋር ያለውን ግንኙነት በሚመለከት	138
◆ ሥላሴ ከክርስቶስ ትንሣኤ ጋር ያለው ግንኙነት	138
◆ መንፈስ ቅዱስ ከክርስቶስ ትንሣኤ ጋር ያለው ግንኙነት	138
◆ መንፈስ ቅዱስ ከክርስቶስ መክበር ጋር ያለው ግንኙነት	140

ክፍል አራት -- መንፈስ ቅዱስ በደኅንነት ሥራ

ምዕራፍ አሥራ ሁለት -- ለሁሉ የተሰጠ ጸጋ	143
1. መለኮታዊ ቸርነት እና ሉዓላዊነት	143
2. ለሁሉ የተሰጠ ጸጋ መጠን	143
3. ለሁሉ የተሰጠ ጸጋ ጠቃሚነት	144
4. የጸጋ ለሰው ልጅ አስፈላጊነት	145
5. ለሁሉ የተሰጠ ጸጋ ባሕርያት	146
◆ ከእግዚአብሔር ቃል ጋር ያለው ግንኙነት	147

◆ ለዓለም የሚሰጠው የመገለጥ መጠን	150
6. ኃጢአትን የመከልከል ተግባር	152
◆ የመንፈስ ቅዱስ ኃጢአትን የመከልከል ተግባር በብሉይ ኪዳን	152
◆ የመንፈስ ቅዱስ ኃጢአትን የመከልከል ተግባር በዚህ ዘመን	153
◆ ኃጢአትን በመከልከል ተግባር የሚጠቅሙ ነገሮች	155
7. ለሁሉ የተሰጠ ጸጋ ውሱንነት	155

ምዕራፍ አስራ ሦስት -- ውጤት አስገኝ ጸጋ

1. የትምህርቱ አስፈላጊነት	157
2. ውጤት አስገኝ ጸጋ፥ የመጽሐፍ ቅዱስ መሠረታዊ የእምነት ትምህርት	158
3. ውጤት አስገኝ ጸጋ የእግዚአብሔር ሥራ ነው	160
4. የውጤት አስገኝ ጸጋ እርግጠኛነት	161
5. የውጤት አስገኝ ጸጋ መከላከያ	163
◆ የእግዚአብሔር ሥራ የተፈለገውን ውጤት የሚያስገኝ መሆን አለበት	163
◆ የውጤት አስገኝ ጸጋ መሠረታዊ እምነት አስቀድሞ መወሰን ለሚለው ትምህርት በጣም አስፈላጊ ነው	163
◆ ውድቀትና መንፈሳዊ ሞት ውጤት አስገኝ ጸጋን ይሻሉ	164
◆ ከዳግም ልደት ጋር ያለው ተመሳሳይነት	164
6. በውጤት አስገኝ ጸጋ መሠረታዊ ትምህርት ላይ የሚቀርቡ ተቃውሞዎች	165
◆ ከሰው ጥረት አንጻር	165
◆ የሰው ኃላፊነት በተቃራኒው ሲታይ	165
◆ በቂ ጸጋ ለሁሉም ተሰጥቷልን?	166

ምዕራፍ አሥራ አራት -- ዳግም ልደት

1. የዳግም ልደት አስፈላጊነት	168
2. የዳግም ልደት ትርጉም	168
◆ የቃሉ ፍቺ	168
◆ በሥነ-መለኮት ትምህርት ውስጥ ያለው አጠቃቀም	169
3. ዳግም ልደት የመንፈስ ቅዱስ ሥራ ነው	171
◆ የእግዚአብሔር ሥራ	171
◆ ለመንፈስ ቅዱስ የተሰጠ ሥራ ነው	171
4. ዳግም ልደት የዘላለምን ሕይወት የማግኘት ሂደት ነው	172
◆ የዘላለም ሕይወት ለዳግም ልደት ማእከሉ ነው	172
◆ አዲስ ልደት	172

◆ መንፈሳዊ ትንሣኤ	172
◆ አዲስ ፍጥረት	172
◆ የዘላለምን ሕይወት የተቀበልነው በእምነት ነው	173
5. ዳግም ልደት የተፈጸመበት የተለየ መንገድ የለም	173
◆ የካልቪን ሥነ-መለኮት ሊቃውንት ለዳግም ልደት የተለየ መንገድ አለ የሚለውን አሳብ ተቃውመዋል	173
◆ የሰው ፈቃድ ምንም ውጤት ማምጣት አይችልም	174
◆ ሌላ መንገድ አያስፈልግም	174
6. ዳግም ልደት በልምምድ የምናረጋግጠው ነገር አይደለም	175
◆ ልምምድ ዳግም ልደትን ተከትሎ የሚመጣ ነገር ነው ..	175
◆ ዳግም ልደት በልምምድ ላይ የሚመሠረት አይደለም ..	175
7. የዳግም ልደት ውጤት	177
◆ አዲስ ተፈጥሮ	177
◆ አዲስ ልምምድ	178
◆ የዘላለም ዋስትና	179

ምዕራፍ አሥራ አምስት -- የመንፈስ ቅዱስ ጥምቀት 180

1. ለረጅም ጊዜ የታወቁ የአመላካከት ልዩነቶች	180
2. የመንፈስ ቅዱስ ጥምቀት ለክርስቲያኖች ሁሉ የሚፈጸም ነው ...	182
◆ ደኅንነትና ጥምቀት የሚነጣጠሉ አይደሉም	182
◆ ክርስቲያኖች ሁሉ በመንፈስ ቅዱስ ተጠምቀዋል	182
◆ አንዲት ጥምቀት	182
◆ በመንፈስ ቅዱስ መጠመቅን እንሻ ዘንድ የተሰጠ ማበረታቻ አይገኝም	183
3. ከክርስቶስ አካል ጋር አንድ ለመሆን መጠመቅ	183
◆ የአካል አንድነት	183
◆ የክርስቶስ አካል፥ እጅግ ጠቃሚ የእምነት ትምህርት ...	183
◆ በአካሉ ውስጥ ያለው ስፍራ	184
4. ከክርስቶስ ጋር አንድ ለመሆን መጠመቅ	184
◆ አዲስ ስፍራ	184
◆ ከክርስቶስ ጋር አንድ መሆን	185
◆ አዲስ የሕይወት አንድነት	186
5. የመንፈስ ቅዱስ ጥምቀት በዚህ ዘመን ብቻ ነው	187
◆ የመንፈስ ቅዱስ ጥምቀት ለስፍራ-ዘመን ሥነ-መለኮታዊ ትምህርት እጅግ አስፈላጊ ነው	187
◆ በሐዋርያት ሥራ መጽሐፍ ውስጥ ያሉ ጥቅሶች	187
◆ የመንፈስ ቅዱስ ጥምቀት በልሳን ከመነጋገር ጋር ያለው ግንኙነት	188

◆ የመንፈስ ቅዱስ ጥምቀት በደኅንነት እምነት ጊዜ የሚፈጸም ነው	189
◆ የመንፈስ ቅዱስ ጥምቀት አይደጋገምም	189
6. የመንፈስ ቅዱስ ጥምቀት ሕዋሳዊ ልምምድ አይደለም	190
◆ ከመንፈስ ቅዱስ ሙላት ጋር የተያያዘ መንፈሳዊ ልምምድ	190
◆ የመንፈስ ቅዱስ ጥምቀት ለአማኞች ሁሉ የሚሆን ነው	190
◆ የመንፈስ ቅዱስ ጥምቀት የኅብረትን እውነት ያመለክታል	191
◆ የመንፈስ ቅዱስ ጥምቀት ቅጽበታዊ የእግዚአብሔር ሥራ	191
7. ጥምቀት የመንፈስ ቅዱስ ሥራ ነው	191
8. በእሳት መጠመቅ	193
9. በመንፈስ ቅዱስ የመጠመቅ ዘላለማዊ ውጤቶች	194
◆ አዲስ አንድነት	194
◆ አዲስ ስፍራ	194
◆ አዲስ ኅብረት	194

ምዕራፍ አሥራ ስድስት -- የመንፈስ ቅዱስ በሰው ውስጥ ማደር

1. የመንፈስ ቅዱስ በክርስቲያኖች ማደር ሁለንተናዊ ነው	197
◆ የመንፈስ ቅዱስ በአንድ ሰው ውስጥ አለማደር አለመዳንን ያመለክታል	197
◆ በኃጢአታቸው የቀጠሉ ክርስቲያኖች እንኳ የመንፈስ ቅዱስ ማደሪያዎች ናቸው	198
◆ መንፈስ ቅዱስ ስጦታ ነው	198
◆ ጌታ የሚጠብቅብን የሕይወት ደረጃ መለኮታዊ እርዳታን ይጠይቃል	198
2. አስቸጋሪ የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍሎች	199
◆ ከስፍራ-ዘመናቸው ይዘት ውጭ ጥቅም ላይ የዋሉ ምንባቦች	199
◆ የሐዋርያት ሥራ 5: 32	199
◆ የሐዋርያት ሥራ 8: 14-20	200
◆ የሐዋርያት ሥራ 19: 1-6	201
◆ በመንፈስ ቅዱስ መቀባት	202
3. የመንፈስ ቅዱስ በሰው ውስጥ የማደር ልዩ ባሕርያት	202
4. መንፈስ ቅዱስ በሰው ውስጥ የማደሩ አስፈላጊነት	203

ምዕራፍ አሥራ ሰባት -- የመንፈስ ቅዱስ ማተም	204
1. ማሳተሙ መንፈስ ቅዱስ ነው	204
2. የመንፈስ ቅዱስ ማተም ለክርስቲያኖች ሁሉ የሚሆን ድርጊት ነው	204
3. በመንፈስ ቅዱስ መታተም ሕዋሳዊ ልምምድ አይደለም	205
4. በመንፈስ ቅዱስ የመታተም ቁም ነገር	206

ክፍል አምስት -- መንፈስ ቅዱስ በአማኞች ውስጥ

ምዕራፍ አሥራ ስምንት -- የመንፈሳዊ ስጦታዎች ባሕርይ	209
1. የመንፈሳዊ ስጦታዎች ጥቅም	209
2. የመንፈሳዊ ስጦታዎች አጠቃላይ ባሕርያት	210
3. የመንፈሳዊ ስጦታዎች ልዩ ልዩ ባሕርያት	212
◆ መንፈሳዊ ስጦታዎች እግዚአብሔር በሉዓላዊነቱ የሚሰጣቸው ናቸው	212
◆ እያንዳንዱ ክርስቲያን መንፈሳዊ ስጦታዎች አሉት	213
◆ ስጦታዎች በጠቀሜታ ይለያያሉ	213
◆ መንፈሳዊ ስጦታዎችን መጠቀም ያለብን በፍቅር ነው	214
◆ አንዳንድ ስጦታዎች ጊዜያዊ ናቸው	214
◆ የመንፈሳዊና የተፈጥሮ ስጦታዎች ንጽጽር	214

ምዕራፍ አሥራ ዘጠኝ -- ቋሚ መንፈሳዊ ስጦታዎች	215
1. የማስተማር ስጦታ	215
2. የመርዳት ወይም የማገልገል ስጦታ	216
3. የአስተዳደር ወይም የአገዛዝ ስጦታ	216
4. የወንጌል ሰባኪነት ስጦታ	217
5. የእረኝነት ወይም የመጋቢነት ስጦታ	217
6. የመምከር ስጦታ	218
7. የመስጠት ስጦታ	218
8. ምሕረት የማድረግ ስጦታ	219
9. የእምነት ስጦታ	219

ምዕራፍ ሃያ -- ጊዜያዊ መንፈሳዊ ስጦታዎች	220
1. በአሁኑ ጊዜ ባለው በእግዚአብሔር ዓላማ ውስጥ ያላቸው ተአምራት ስፍራ	220
◆ የተአምራት እየቀነሱ መሄድ	220
◆ የተአምራት ዓላማ	220

◆ የመጽሐፍ ቅዱስ የተአምራት ታሪክ	220
◆ ከአዲስ ኪዳን መግለጻት ጋር ያለው ግንኙነት	221
◆ ቅዱሳት መጻሕፍት ከልምምዶች ሲነጻጸሩ	221
2. የሐዋርያነት ስጦታ	222
◆ የሐዋርያነት አገልግሎት መጠን	222
◆ ለሐዋርያነት አገልግሎት ብቁ የሚያደርጉ መመዘኛዎች	223
◆ ሐዋርያነት ስጦታ ነው	224
3. የነቢይነት ስጦታ	225
◆ የነቢይነት ስጦታ መጠን	225
◆ የአዲስ ኪዳን ነቢይ ባሕርያት	225
◆ በነቢይነት ስጦታ ውስጥ ያሉ ነገሮች	225
◆ በሐዋርያዊት ቤተ ክርስቲያን የነቢይነት ስጦታ አስፈላጊነት	226
◆ የነቢይነት ስጦታ ጊዜያዊ ባሕርይ	227
4. ተአምራት የማድረግ ስጦታ	227
◆ ተአምራት ማድረግ አነስተኛው ስጦታ ነው	227
◆ ተአምራትን የማድረግ ስጦታ በሐዋርያት ዘመን መጨረሻ ላይ አብቅቷል	228
◆ ስጦታው ያበቃ ቢሆንም ተአምራት ቀጥለዋል	228
5. የፈውስ ስጦታ	228
6. በልሳናት የመናገር ስጦታ	229
◆ ችግሩን መግለጥ	229
◆ ለችግሩ የተለያዩ መፍትሔዎች	231
◆ ለችግሩ መፍትሔ ለማስገኘት የሚጠቅም መመሪያ	232
◆ በሐዋርያት ሥራ የተገለጠው ልሳን ጠቃሚነቱ እንደ ምልክት ማገልገሉ ነው	233
◆ በልሳን መናገር በ1ኛ ቆሮንቶስ ውስጥ	234
◆ በልሳን መናገር ጊዜያዊ ስጦታ ነበር	236
7. በልሳን የተነገረውን የመተርጎም ስጦታ	238
8. መናፍስትን የመለየት ስጦታ	238

ምዕራፍ ሃያ አንድ -- የመንፈስ ቅዱስ ሙላት ባሕርይ ..240

1. የትምህርቱ መሠረታዊ አስፈላጊነት	240
2. የመንፈሳዊ ልምምድ ተቀዳሚ ምንጭ	240
3. የተለያዩ መንፈሳዊ ልምምዶች	241
4. መንፈሳዊነት ከብስለት ጋር ሲነጻጸር	241
5. በውስጣችን ያደረውና ሊታገድ የማይችለው የመንፈስ ቅዱስ አገልግሎት	243
6. በመንፈስ ቅዱስ የመሞላት ትእዛዝ	245

7. የመንፈስ ቅዱስ ሙላት በተደጋጋሚ የሚፈጸም ልምምድ ነው.....	246
--	-----

ምዕራፍ ሃያ ሁለት -- ለመንፈስ ቅዱስ ሙላት

የሚያስፈልጉ ነገሮች	249
1. መንፈስን አታጥፉ	249
◆ ፍች	249
◆ የሰይጣን ኃጢአት	250
◆ ራስን የመስጠት የመጀመሪያ ተግባር	250
◆ ያለማቋረጥ ራስን የመስጠት ሕይወት	251
◆ የክርስቶስ ታላቅ ምሳሌነት	253
2. መንፈስን አታሳዝኑ	253
◆ ፍች	253
◆ መፍትሔው ኃጢአትን መናዘዝ ነው	255
◆ ያለማቋረጥ በኃጢአት ስለ መኖር የተሰጠ ማስጠንቀቂያ	257
3. በመንፈስ ተመላለሱ	258
◆ ፍች	258
◆ የክርስቲያን መንፈሳዊ ሕይወት መለኪያ	259
◆ የዓለም አሠራር ኃይል	260
◆ የሰይጣን ኃይል	260
◆ ኃጢአታዊ ተፈጥሮ	261
◆ የፍጹምነት ፅንሰ-አሳብ	262
◆ የቅድስና ፅንሰ-አሳብ	264
◆ የኃጢአትን ባሕርይ የመደምሰስ (ከሥሩ ነቅሎ የመጣል) ፅንሰ-አሳብ [Eradication/ኢራዲኬሽን]	269
◆ ለራስ የመሞት ንድፈ አሳብ	272
◆ የሥጋ ፍጹም ደካማነት	273
◆ የመንፈስ ቅዱስ ማደሪያ መሆን	273

ምዕራፍ ሃያ ሦስት -- የመንፈስ ቅዱስ ሙላት ውጤቶች	275
---	-----

1. ልምምዳዊ ቅድስና	275
2. ማስተማር	276
3. ምሪት (አመራር)	277
4. ዋስትና	278
5. አምልኮ	278
6. ጸሎት	279
7. አገልግሎት	280

ክፍል ስድስት -- የመንፈስ ቅዱስ ትንቢቶች

ምዕራፍ ሃያ አራት -- መንፈስ ቅዱስ በታላቁ መከራ ዘመን

.....	283
1. የዚህ የእምነት ትምህርት ችል መባል	283
2. በደኅንነት ውስጥ የመንፈስ ቅዱስ ሥራ	284
◆ በታላቁ መከራ ዘመን ብዙዎች ይድናሉ	284
◆ የኢዩኤል ትንቢት	285
◆ የእስራኤል ተስፋ	286
3. የመንፈስ ቅዱስ ሥራ በታላቁ መከራ ጊዜ በሚኖሩት አማኞች ሕይወት	287
4. በታላቁ መከራ ጊዜ የመንፈስ ቅዱስ ሥራ ውሱን ነው	288

ምዕራፍ ሃያ አምስት -- መንፈስ ቅዱስ በሺሁ ዓመት

መንግሥት 289

1. መንፈስ ቅዱስ ኃጢአትን በመከላከል ተግባር	289
2. የመንፈስ ቅዱስ ሥራ በደኅንነት ውስጥ	290
3. በሺህ ዓመቱ መንግሥት መንፈስ ቅዱስ በአማኙ ውስጥ	290

ክፍል ሰባት -- ታሪክ

ምዕራፍ ሃያ ስድስት -- የመንፈስ ቅዱስ ትምህርት-

ሃይማኖት አጭር ታሪክ 295

1. ቅድመ ኒቅያ ዘመን	296
2. የኒቅያ ዘመን	299
3. የድህረ ኒቅያ ዘመን	301
4. መካከለኛው ዘመን	302
5. የቅድመ ተሐድሶ ዘመን	304
6. የፕሮስቴስታንት ተሐድሶ	306
7. ድህረ ተሐድሶ ወቅት	308
8. መንፈስ ቅዱስ በአሁኑ ዘመን	311

ምዕራፍ ሃያ ሰባት -- መንፈስ ቅዱስ በዚህ ዘመን ባሉ

የሥነ-መለኮት ትምህርቶች ውስጥ 315

1. መንፈስ ቅዱስ በለዘብተኝነት የሥነ-መለኮት ትምህርት ውስጥ	315
---	-----

◆ የመንፈስ ቅዱስ አካላዊ ሕልውና	315
◆ እግዚአብሔር አብሮን ስለመሆኑ የተሰጠ ትኩረት	316
◆ ከተፈጥሮ በላይ የሆነ ኃይልን ወይም ልዕልናን መካድ	317
◆ የተአምራዊ መገለጥ ወደ ሰብአዊ ግኝት ዝቅ ማለት	317
2. የካርል ባርት ሥነ-መለኮት	317
◆ ባርት ስለ መንፈስ ቅዱስ አካላዊ ሕልውና ያለው አመለካከት	318
◆ ባርት ስለ መንፈስ ቅዱስ ፈጣሪነት ያለው አመለካከት	319
◆ ስለ መንፈስ ቅዱስ አስታራቂነት የባርት አመለካከት	321
◆ የባርት አመለካከት ስለ መንፈስ ቅዱስ የመቤዝት ሥራ	321
◆ የባራቲያኒዝም ጉድለቶች	322
3. መንፈስ ቅዱስ በአዲሱ-ቀጥተኛ ሃይማኖት የሥነ-መለኮት ትምህርት	323
◆ የአዲሱ-ቀጥተኛ ሃይማኖት እንቅስቃሴ	323
◆ የአዲሱ-ቀጥተኛ ሃይማኖት የሥነ-መለኮት ትምህርት በአጠቃላይ ሲታይ	324
◆ አዲሱ-ቀጥተኛ ሃይማኖት ስለ መንፈስ ቅዱስ አካላዊ ሕልውና ያለው አመለካከት	325
◆ አዲሱ-ቀጥተኛ ሃይማኖት ስለ መገለጥ ያለው መሠረታዊ የእምነት ትምህርት	327
4. ማጠቃለያ	331

ክፍል ስምንት - - መረጃዎች

የእንግሊዝኛ ስሞችና ሌሎች ቃላት	335
የሥነ-መለኮት ትምህርቶች መግለጫ	341
የአርእስቶች ማውጫ	347
የመጽሐፍ ቅዱስ ጥቅሶች ማውጫ	357
በቅርብ የተደረጉ የእምነት መግለጫዎች	369

መንፈስ ቅዱስ -

ማንነቱና አገልግሎቱ

ማሳሰቢያ

- ◆ የመጽሐፉ ተርጓሚ በዚህ ጽሑፍ ውስጥ አንዳንድ ክፍሎችን ግልጥ ለማድረግ ሲል በደራሲው ፈቃድ አንዳንድ ማብራሪያዎችን ጨምሯል።
 - ◆ የተጠቀሱት ጊዜያት የተመለከቱት በአውሮፓውያን ዘመን አቆጣጠር ነው።
 - ◆ “መጽሐፍ ቅዱስ” እና “ቅዱሳን መጻሕፍት” የሚሉትን ቃላት በማፈራረቅ ተጠቅመንባቸዋል። የሚያካትቱትም የብሉይ ኪዳንን ሠላሳ ዘጠኝ መጻሕፍትና በአዲስ ኪዳን ውስጥ የሚገኙትን ሃያ ሰባት መጻሕፍት ነው።
 - ◆ በዚህ መጽሐፍ፣ ከመዝሙረ ዳዊት ከምዕራፍ 10-146 ውስጥ የተጠቀሱ ጥቅሶች ሁሉ ከድሮው (1954 ዓ.ም.) መጽሐፍ ቅዱስ በቅንፍ የተጠቀሱትን ምዕራፎች ያመለክታሉ።
 - ◆ የሥነ-መለኮት ትምህርቶችን የሚያመለክቱ ቃላትና ስሞች አጭር ማብራሪያ በጽሑፉ መጨረሻ በመረጃዎች ዝርዝር ላይ ቀርቧል።
 - ◆ በዚህ መጽሐፍ ውስጥ የተጠቀሱት የመጽሐፍ ቅዱስ ጥቅሶች በሙሉ ከሚገኙበት የገጽ ቁጥር ጋር በዚህ መጽሐፍ መጨረሻ በ“ጥቅስ ማውጫ” ላይ ቀርበዋል።
- እንዲሁም በመጽሐፉ ውስጥ ማብራሪያ የተሰጠባቸው አርእስቶች በመጽሐፉ ውስጥ ከሚገኙበት ቦታ ጋር በ“አርእስቶች ማውጫ” ላይ ይገኛሉ።
- የመጽሐፍ ቅዱስ ተማሪዎች እነዚህ ሁለት ማውጫዎች ለጥናታቸው ጠቃሚ ሆነው ያገኟቸዋል ብለን እናምናለን።
- ◆ ተጨማሪ ጥናት ለማድረግ የሚፈልጉ ሰዎችን ለመርዳት ሲባል አንዳንድ ስሞችና አገላለጦች በጽሑፉ ለመጀመሪያ ጊዜ በተከሰቱ ወቅት በእንግሊዝኛ በቅንፍ ተመልክተዋል። አስፈላጊ ሆኖ በተገኘ ጊዜም የቃላቱ የአማርኛ አነባበብ በቅንፉ ውስጥ ታክሏል። የሁሉም ቃላት ዝርዝር በፊደል ቅደም ተከተል በመጽሐፉ መጨረሻ ይገኛል።